

Auditdienst Rijk
Ministerie van Financiën

Auditrapport

2021

Ministerie van
Sociale Zaken en
Werkgelegenheid
(XV)

Auditrapport 2021

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (xv)

15 maart 2022

Kenmerk
2022-0000059332

Inlichtingen
Auditdienst Rijk
Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag

Inhoud

1	Coronamaatregelen hadden ook in 2021 nog grote impact op de bedrijfsvoering: financieel beheer blijft stabiel	6
1.1	Nog grote gevolgen coronapandemie in 2021	6
1.2	Doel en doelgroepen	8
1.3	Leeswijzer	8
2	Uitkomsten onderzoek verantwoordingsinformatie jaarverslag	10
2.1	Controleverklaring	10
2.2	Overschrijding van rapporteringstoleranties	10
2.3	Totstandkoming niet-financiële informatie	11
3	Financieel beheer SZW bleef in 2021 stabiel	13
3.1	Een oude bevinding over het financieel beheer opgelost	13
3.2	Rijksschoonmaakorganisatie maakt schoon schip: financieel beheer op orde	13
3.3	Interne beheersing bij Rijksdienst Caribisch Nederland nog niet toereikend om oordeel over rechtmatigheid te onderbouwen	14
4	Overige onderwerpen	17
4.1	M&O-beleid Tozo-regeling op orde, drie specifieke risico's zijn geaccepteerd	17
4.2	Oneigenlijk gebruik artikel 98 Algemeen wordt in 2022 opgelost	17
4.3	Risico's rond alternatieve financiering nog niet onder controle	17
4.4	Frauderisico muteren bankrekeningnummers bij nationale subsidiebetalingen nu afgedekt	18
4.5	Overzicht van de belangrijkste systemen nodig voor de centrale sturing op informatiebeveiliging	18
Bijlage 1	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	20
Bijlage 2	Onderzoeksverantwoording	24

1 Coronamaatregelen hadden ook in 2021 nog grote impact op de bedrijfsvoering: financieel beheer blijft stabiel

We gaan in paragraaf 1.1 in op belangrijke gevolgen van de coronanood- en steunmaatregelen in 2021 voor het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Het financieel beheer bij SZW is op orde gebleven. Dit lichten wij verder toe in hoofdstuk 3.

1.1 Nog grote gevolgen coronapandemie in 2021

Sinds maart 2020 wordt de maatschappij getekend door de coronacrisis, met forse gevolgen voor de volksgezondheid, het sociale welzijn van de Nederlandse bevolking en voor de rijksbegroting. Om de gevolgen van de coronacrisis zoveel mogelijk te beperken heeft het kabinet omvangrijke maatregelen genomen. Deze maatregelen hadden ook in 2021 nog een grote impact op de financiën en bedrijfsvoering van de Rijksoverheid.

De start van de pandemie

Door de grote roep om steun sinds de start van de pandemie in 2020 bleek het noodzakelijk om te komen tot een snelle ontwikkeling, implementatie en uitvoering van een breed en massief pakket aan coronamaatregelen met een enorm financieel belang. De twee in financiële zin omvangrijkste coronamaatregelen die het ministerie van SZW heeft getroffen zijn de 'Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW)' en de 'Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)'.

Om de coronamaatregelen zo snel mogelijk te kunnen implementeren heeft SZW aansluiting gezocht bij bestaande controle-, verantwoordings- en toezichtstructuren. Het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), dat uitgebreide ervaring heeft met het uitvoeren van regelingen in het kader van de Wet Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (SUWI), voert de NOW-regeling uit namens de minister van SZW. De NOW-regeling is bedoeld voor het behoud van werkgelegenheid en sluit goed aan op het werkveld van UWV in het SUWI-domein. De gemeenten voeren de Tozo-regeling uit. Ook hier is aangesloten bij de bestaande controle-, verantwoordings- en toezichtstructuur, namelijk die van de specifieke uitkeringen. Alle uitvoerders ontvangen voor de uitvoering van de regelingen voorschotten van SZW.

Hoge M&O-risico's bij aanvraag van de regelingen

Zowel bij de aanvraag als bij de vaststelling van gelden in het kader van de coronamaatregelen bestaat afhankelijkheid van gegevens die door begunstigden (derden) worden aangeleverd. Omdat er gekozen is voor een snelle uitkering met een lage toetredingsdrempel met beperkte controles vooraf, zijn hier grote risico's van misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) aan verbonden. Deze risico's konden voorafgaand aan de verstrekking van de gelden in beperkte mate worden afgedekt door controlemaatregelen en hebben sinds de start van de regelingen voortdurend aandacht gehad van de minister van SZW. Hierbij heeft SZW steeds gezocht naar een optimale kosten-baten afweging tussen vertrouwen en controle en daarover regelmatig gecommuniceerd in brieven aan de Kamer.

Coronamaatregelen SZW ook in 2021 doorgedaan

Vanwege de aanhoudende coronapandemie werden de coronamaatregelen van SZW in 2021 verlengd. De voorschotten die SZW hiervoor in 2021 aan de uitvoerders heeft verstrekt zijn in onderstaand overzicht opgenomen.

Tabel 1: Overzicht belangrijkste coronamaatregelen SZW

Regeling	Doel	Uitvoerder	In 2021 verstrekt voorschot
NOW	Werkgevers met omzetverlies via een subsidie ondersteunen bij het zoveel mogelijk in dienst houden van hun werknemers.	UWV	€ 7.892 miljoen
Tozo	Banen en inkomens van zelfstandig ondernemers met een inkomen onder het sociaal minimum beschermen en/of helpen bij liquiditeitsproblemen van hun bedrijf als gevolg van de coronacrisis.	Gemeenten	€ 900 miljoen

M&O-risico's hebben zich gemanifesteerd

In 2021 heeft SZW, met de vaststellingen van de NOW-regeling en de door accountants van gemeenten gecontroleerde SiSa-verantwoordingen (Tozo-regeling), meer zicht gekregen op de aard en omvang van de risico's.

Duidelijk is geworden dat M&O-risico's zich in diverse gevallen ook daadwerkelijk hebben gemanifesteerd. De minister van SZW informeert de Kamer hierover door periodieke brieven 'monitoring arbeidsmarkt en beroep steun- en herstelpakket'.

Goede uitwerking en toepassing van het M&O-beleid

De minister van SZW heeft M&O-risico's die zijn verbonden aan deze regelingen bewust geaccepteerd en dit ook voorafgaand aan de uitvoering van de regelingen aangegeven. Daarnaast heeft de minister lopende de uitvoering soms nieuwe beheersmaatregelen getroffen of nieuwe M&O-risico's geaccepteerd. Dit laatste soms op wens van de Kamer, om de controleerbaarheid te vergroten en de lastendruk van de verantwoording over deze regelingen te beperken.

De minister van SZW heeft goede invulling gegeven aan de uitwerking en toepassing van het M&O-beleid. Als sluitstuk van goed toezicht, als onderdeel van het M&O-beleid heeft de minister het reviewbeleid SZW ingericht. Op basis hiervan heeft SZW reviews uit laten voeren op de werkzaamheden van de accountants die betrokken zijn bij de controle van de regelingen. Uit de SiSa-reviews, die voor een deel betrekking hebben op de Tozo-regeling, blijkt dat de accountants van de gemeenten hun werkzaamheden toereikend hebben uitgevoerd. Bij de NOW-reviews, die momenteel nog onderhanden zijn, blijkt uit de eerste bevindingen dat niet alle accountants hun werkzaamheden toereikend hebben uitgevoerd.

Om ook volgend jaar te kunnen concluderen dat de minister goede invulling geeft aan de uitwerking en toepassing van het M&O-beleid, zal SZW het M&O-beleid moeten blijven aanpassen. Mede op basis van verkregen signalen uit de praktijk en op basis van resultaten van de uitgevoerde reviews zal SZW maatregelen bijstellen. Ook de evaluatie van de effectiviteit van de M&O-maatregelen kan hiervoor input leveren.

Financiële afwikkeling coronamaatregelen SZW loopt nog jaren door

Door een opleving van de pandemie na de zomer van 2021, is het voor de NOW-regeling weer mogelijk geworden om ook na 1 oktober 2021 (toen de algemene coronasteunpakketten tot een einde waren gekomen) een aanvraag in te dienen. In de achtste aanvraagperiode kan tot en met 13 april 2022 een tegemoetkoming voor het eerste kwartaal van 2022 aangevraagd worden. De definitieve berekening voor de achtste aanvraagperiode dient uiterlijk 2 juni 2023 gedaan te zijn.

De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is wel definitief beëindigd per 1 oktober 2021. Echter, omdat de kans zeer reëel wordt geacht dat er ook na 1 oktober 2021 nog financiële ondersteuning nodig is, kunnen zelfstandig ondernemers een beroep doen op het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz). Vanwege het grote verwachte aantal aanvragen, heeft het kabinet besloten om het Bbz vanaf het vierde kwartaal van 2021 tot 1 april 2022 te vereenvoudigen, om zowel de aanvraag als de toekenning van de bijstand te versnellen.

De financiële stromen die samenhangen met de vaststellingen worden vanwege het kasverplichtingenstelsel een of twee jaren later in de saldibalans van de jaarrekening van SZW verantwoord. Hierdoor heeft SZW zeker nog tot in de Jaarrekening 2024 te maken met de verantwoording van coronagelden.

Coulance voor onjuistheden in de uitvoering, maar misbruik wordt niet getolereerd

Vorig jaar heeft de minister van SZW aangegeven dat hij een coulant beleid wil voeren ten aanzien van onjuistheden in de uitvoering waardoor een te hoge uitkering is verstrekt. Dit is geheel in de geest van de regelingen, die als belangrijkste doel hebben het behouden van werkgelegenheid en het bieden van financiële steun.

De minister van SZW realiseert zich hierbij terdege dat deze coulance niet altijd betekent dat de bedragen daarmee rechtmatig verstrekt zijn.

Misbruik van de coronamaatregelen is echter onacceptabel. Het benadeelt werknemers en bedrijven die echt recht op de steunmaatregelen hebben en die ook steun nodig hebben. Rechercheurs van Opsporing Inspectie SZW en de FIOD werken daarom samen en geven voorrang aan het opsporen van diegenen die fraude plegen met de coronamaatregelen. Ook dit is een belangrijk onderdeel van het M&O-beleid van de minister.

1.2 Doel en doelgroepen

In dit rapport doen wij verslag van de uitkomsten van de werkzaamheden die wij als interne auditdienst van het Rijk in het kader van onze wettelijke taak over 2021 bij het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid hebben verricht. Dit rapport is opgesteld voor de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, voor de minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen en de secretaris-generaal en wordt ook verstrekt aan de leden van het Audit Committee en de directeur Financieel-Economische Zaken van het ministerie van SZW. Het rapport wordt verder toegezonden aan de minister van Financiën en aan de president van de Algemene Rekenkamer.

1.3 Leeswijzer

Dit rapport is als volgt ingedeeld:

- de uitkomsten van het onderzoek van de verantwoordingsinformatie in het jaarverslag (hoofdstuk 2);
- de uitkomsten van het onderzoek naar het begrotingsbeheer, het financieel beheer, de materiële bedrijfsvoering en de daartoe bijgehouden administraties (hoofdstuk 3);
- de overige onderwerpen (hoofdstuk 4);
- de controleverklaring (bijlage 1);
- de onderzoeksverantwoording (bijlage 2).

2 Uitkomsten onderzoek verantwoordingsinformatie jaarverslag

2.1 Controleverklaring

Wij hebben een goedkeurende controleverklaring afgegeven bij het Jaarverslag 2021 van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV). Dat houdt in dat de in dit jaarverslag opgenomen financiële overzichten een getrouw beeld geven van de uitkomsten van de begrotingsuitvoering over 2021.

Met ingang van 2021 rapporteren wij in de controleverklaring over frauderisico's. Fraude kan een groot effect hebben op de reputatie van uw ministerie en kan tot grote financiële schade leiden. Het is zowel in uw belang als dat van belanghebbende gebruikers van het jaarverslag om expliciet aandacht te besteden aan het beheersen van frauderisico's.

Omvang financiële stromen

De omvang van de financiële stromen voor het begrotingshoofdstuk blijkt uit onderstaande tabel.

Tabel 2: Omvang financiële stromen

(* € miljoen)	2021	2020
Aangegane verplichtingen	57.915	59.969
Gerealiseerde uitgaven	57.703	59.902
Gerealiseerde ontvangsten	3.804	1.803
Afgerekende voorschotten	29.343	13.697

Wij plannen en voeren onze controle zodanig uit dat wij een redelijke mate van zekerheid verkrijgen dat de financiële overzichten geen afwijkingen van materieel belang bevatten. Het materieel belang is bepalend voor de strekking van het oordeel in de controleverklaring. De materialiteit voor de verantwoordingsstaten en de saldbalans als geheel bedraagt 2% voor fouten en onzekerheden bij elkaar opgeteld, met een maximum van € 1 miljard.

Tijdens onze controle hebben wij vanwege de coronamaatregelen noodgedwongen meer werkzaamheden op afstand uitgevoerd. Deze manier van werken heeft het moeilijker voor ons gemaakt om bepaalde waarnemingen te doen. Bij het plannen van onze werkzaamheden hebben wij aandacht besteed aan de risico's hiervan en hebben waar nodig aanvullende werkzaamheden gepland en uitgevoerd. Wij zijn dan ook van mening dat de verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

2.2 Overschrijding van rapporteringstoleranties

De minister heeft in de bedrijfsvoeringsparagraaf in het jaarverslag gerapporteerd over de comptabele rechtmatigheid van de uitkomsten van de begrotingsuitvoering over 2021. In het onderdeel rechtmatigheid zijn de rechtmatigheidsfouten en -onzekerheden gemeld die hebben geleid tot overschrijding van de voorgeschreven rapporteringstoleranties.

Door het ontbreken van voldoende informatie over de rechtmatigheid kan de unit SZW in Caribisch Nederland geen uitspraak doen over de rechtmatigheid van de uitkeringen. De interne beheersing is daartoe nog niet toereikend.

Dit resulteert in overschrijdingen van de rapporteringstolerantie op artikelniveau op artikel 3 (Wet ongevallenverzekering BES), artikel 6 (Wet ziekteverzekering BES), artikel 8 (Wet algemene ouderdomsverzekering BES) en artikel 9 (Algemene weduwen- en wezenverzekering BES).

Vanwege het oneigenlijk gebruiken van artikel 98 (Algemeen) is ook op dat artikel de rapporterings-tolerantie op artikelniveau overschreden.

2.3 **Totstandkoming niet-financiële informatie**

Als onderdeel van de wettelijke taak hebben wij onderzoek uitgevoerd naar de betrouwbare totstandkoming van de niet-financiële verantwoordingsinformatie en onderzocht of de niet-financiële verantwoordingsinformatie niet strijdig is met de financiële verantwoordingsinformatie. Uit ons onderzoek blijken, behoudens onderstaande omissies, geen bevindingen.

Van de in het jaarverslag op te nemen niet-financiële informatie hebben wij vastgesteld dat deze op het moment van het afgeven van de controleverklaring nog niet definitief is. Dit betreft niet-financiële informatie en de ontwikkeling daarin die in het jaarverslag veelal met 'PM' is aangeduid. Het gaat daarbij met name om (kern)cijfers in de beleidsprioriteiten, de beleidsartikelen en bijlage E1 'Toezichtrelaties rechtspersonen met een wettelijke taak en zelfstandige bestuursorganen'. Ten slotte ontbreekt de departementspecifieke informatie van onderdeel D11 'Koopkracht' in het geheel. De definitieve cijfers worden medio maart en begin april 2022 verwacht, wanneer de jaarverslagen van UWV respectievelijk SVB beschikbaar komen. De definitieve cijfers dienen in ieder geval voor aanbidding van het jaarverslag aan de Tweede Kamer te worden toegevoegd.

De directie FEZ verwerkt alle definitieve cijfers van het UWV en SVB in het jaarverslag. Deze wijzigingen worden door de ADR beoordeeld aan de hand van wijzigingsbladen. Deze procedure is in overeenstemming met de desbetreffende bepalingen in de Regeling rijksbegrotingsvoorschriften 2022.

3 Financieel beheer SZW bleef in 2021 stabiel

3.1 Een oude bevinding over het financieel beheer opgelost

Ondanks de aanhoudende coronapandemie is het financieel beheer van het ministerie van SZW stabiel gebleven. Evenals voorgaand jaar, toen een bevinding in het inkoopbeheer werd opgelost, is in 2021 een bevinding in het financieel beheer bij de Rijks schoonmaakorganisatie opgelost. Daartegenover staat dat een bestaande bevinding is opgeschaald en verder signaleren wij een aantal nieuwe risico's die in de toekomst kunnen leiden tot een bevinding ten aanzien van het financieel beheer. Deze risico's beschrijven wij in hoofdstuk 4.

Tabel 3: Bevindingen over het beheer 2021

Bevinding	Verantwoordelijk organisatieonderdeel	2018	2019	2020	2021
Financieel beheer Rijks-schoonmaakorganisatie	Rijks schoonmaakorganisatie	■	●	●	✓
Financieel beheer Caribisch Nederland	RCN-unit SZW	■	●	●	■

● licht ■ gemiddeld ▲ ernstig ✓ opgelost

3.2 Rijks schoonmaakorganisatie maakt schoon schip: financieel beheer op orde

In 2021 heeft de Rijks schoonmaakorganisatie (RSO) met succes verder geïnvesteerd in de verbetering van het financieel beheer, waarmee de bevinding uit voorgaande jaren is opgelost.

In ons auditrapport over 2020 gaven wij aan dat er nog een lichte bevinding resteerde. Zo ontbrak een deugdelijke verplichtingen- en contractenadministratie en werd er niet gewerkt conform het opgestelde handboek interne beheersing.

Contractenadministratie en verplichtingenadministratie toereikend ingericht

In navolging op de verbetermaatregelen die in 2020 zijn genomen heeft RSO in 2021 de inkoop-procedure gecentraliseerd en aangescherpt, een overkoepelende inventarisatie van de afgesloten contracten afgerond, de contracten opgenomen in Digidoc en een contracten- en verplichtingen-administratie opgezet in Excel. In afwachting van de vervanging van Digi-Inkoop door eCBF (elektronisch Contracteren, Bestellen en Factureren, met een inkoopmodule in Exact) in de eerste helft van 2022 is de gekozen werkwijze en aanpak van de RSO (werken met Excel) begrijpelijk.

Wij adviseren om bij de implementatie van eCBF de juistheid en volledigheid van de administraties en de interne beheersing binnen het geautomatiseerd systeem te borgen.

In zowel de contractenadministratie als in de verplichtingenadministratie zijn expiratedatum, maximumbedrag en uitnutting opgenomen waarmee de administraties aan de vereisten voldoen en de volledigheid is geborgd.

RSO werkt volgens handboek

In 2021 heeft RSO verdere verbeteringen doorgevoerd. RSO heeft onder andere het beheer van het handboek en de controle op de naleving binnen de organisatie belegd en stelt door middel van verbijzonderde interne controle vast dat gewerkt wordt volgens het handboek. Wij hebben vastgesteld dat de processen in het handboek inmiddels adequaat nageleefd worden.

3.3 Interne beheersing bij Rijksdienst Caribisch Nederland nog niet toereikend om oordeel over rechtmatigheid te onderbouwen

Sinds 2016 merken wij de tekortkomingen in het financieel beheer van de uitkeringen op de BES-eilanden aan als een bevinding vanwege ontoereikende interne beheersing.

Dit jaar wijzigen wij de weging van de bevinding van 'licht' naar 'gemiddeld' omdat wij onvoldoende tempo zien in het oplossen van de bevinding. Daarnaast bieden de eerste stappen voor de oplossing van de bevinding, namelijk de vernieuwing van het IT-applicatielandschap, nog onvoldoende soelaas.

Stevige regie vereist op vernieuwing IT-applicatielandschap: nog veel werk aan de winkel om de risico's te beperken
Doel van de vernieuwing van het IT-applicatielandschap is het opzetten van een toekomstbestendig robuust systeem dat gericht is op een effectief en efficiënt digitaal dienstenverkeer met de burger. Hierbij worden stapsgewijs nieuwe applicaties in gebruik genomen. In deze applicaties dienen adequate beheersmaatregelen voor de rechtmatigheid van de uitkering te worden ingebouwd waarmee de gebruikers in de uitvoering van hun werkzaamheden worden ondersteund.

Per 1 juli 2021 is als eerste stap een nieuwe loondervingsapplicatie in gebruik genomen. Uit onze analyse van de werking van deze applicatie blijkt dat het nog ontbreekt aan toereikende geautomatiseerde beheersmaatregelen, zoals invoercontroles (om de juiste en volledige invoer te bewaken) en signaleringen (om termijnen te kunnen bewaken), managementinformatie en de gewenste gebruikersvriendelijkheid. Hierdoor worden gebruikers niet intuïtief door de in te vullen velden geleid, waardoor eenvoudig en onbewust foutieve gegevens ingevuld kunnen worden. Dit heeft geleid tot fouten in de hoogte en duur van de uitkeringen.

Frauderisico's in betaalproces nog steeds aanwezig ondanks nieuw loondervingsstelsel
In het betaalproces is nog steeds een frauderisico aanwezig. Betaallijsten uit het nieuwe loondervingsstelsel kunnen worden aangepast voordat een hashtotal aan dit bestand wordt gekoppeld. Dit geeft een risico op het onrechtmatig uitkeren van te hoge uitkeringen en/of uitkeringen aan onjuiste personen.

Daarnaast vinden correcties plaats op de betaallijsten en niet in het daadwerkelijke bronbestand. Deze onvolmaaktheden die al bestonden in het betaalproces in de oude applicaties van de uitkeringen doen zich nu nog steeds voor in de nieuwe applicatie. Uitval van betalingen in de loonderving worden handmatig verricht en komen daardoor ook niet terecht in het bronbestand. Hierdoor wordt het bronbestand ten onrechte niet aangepast hetgeen een negatieve impact heeft op de managementinformatie.

Om te voorkomen dat komende applicaties met tekortkomingen in gebruik worden genomen, adviseren wij de RCN-unit SZW om de regie te nemen door:

- de functionele specificaties vooraf goed te doordenken;
- ontwikkelde applicaties afdoende te laten testen door de gebruikers;
- deze pas op basis van een geslaagde applicatietest te accepteren en in gebruik te nemen.

Daarnaast adviseren wij om goede lering te trekken uit de oplossing van de problemen in de loondervingsapplicatie, omdat deze dient als blauwdruk voor de overige applicaties.

Tot slot merken wij op dat de adviezen uit de interimrapportage betreffende de beheersings- en beveiligingsmaatregelen en de vendor lock-in nog steeds actueel zijn.

Nieuwe IC-functionaris kan interne beheersing versterken, maar kan ontbrekende geautomatiseerde beheersmaatregelen natuurlijk niet ondervangen

Een tweede deel voor de oplossing voor het verstevigen van het financieel beheer is de start van een nieuwe IC-functionaris per medio oktober 2021. Hierbij moet wel worden bedacht dat een persoon ontbrekende geautomatiseerde beheersmaatregelen niet kan ondervangen.

Onze eerste indrukken van dit deel van de oplossing zijn positief.

Dit kan de RCN-unit SZW in staat stellen om een nieuwe impuls te geven aan de implementatie van de verbijzonderde interne controle en doorontwikkeling naar een stevige tweedelijns controle.

Snelle uitvoering coronasteunpakket doorkruist rechtmatig handelen

Rijksdienst Caribisch Nederland unit SZW (RCN-unit SZW) heeft gedurende 2021, net als over 2020, veel inspanningen gericht op het uitvoeren van het coronasteunpakket in Caribisch Nederland. Hierbij zijn noodgedwongen afwijkingen in het reguliere werkproces doorgevoerd en bewust rechtmatigheidsrisico's genomen. De Kamer is hierover geïnformeerd in een brief¹ van de minister van SZW.

Mede hierdoor kan RCN-unit SZW evenals vorig jaar nog onvoldoende basis/onderbouwing aanleveren over de eigen hoofdlichtinformatie over het rechtmatig handelen en dat resulteert in onzekerheden over de rechtmatigheid.

Deze onzekerheden leiden over 2021 op vier beleidsartikelen tot overschrijding van de rapporteringstoleranties op artikelniveau. In de bedrijfsvoeringsparagraaf heeft de minister van SZW deze overschrijdingen adequaat toegelicht.

Het zijn de onderstaande bedragen per artikel:

- artikel 3 Arbeidsongeschiktheid: € 667.755;
- artikel 6 Ziekte en Zwangerschap: € 4.957.250;
- artikel 8 Oudedagsvoorziening: € 21.935.857;
- artikel 9 Nabestaanden: € 1.281.019.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/04/20/kamerbrief-impact-coronacrisis-op-uitvoering-in-szw-taken-in-caribisch-nederland>

4 Overige onderwerpen

4.1 M&O-beleid Tozo-regeling op orde, drie specifieke risico's zijn geaccepteerd

SZW heeft op basis van haar M&O-analyse en aanvullende getroffen acties voor de Tozo-regeling een verhoogd M&O-risico geconstateerd ten aanzien van de volgende onderwerpen:

- urencriterium;
- recht op studiefinanciering voor personen onder de 27 jaar;
- voorliggende voorzieningen.

In de Nota Verwachtingen Accountantscontrole heeft SZW echter aangegeven dat de accountants deze onderwerpen niet hoeven te toetsen. Door deze coulance die SZW richting de accountants en daarmee ook richting de gemeentes heeft gecommuniceerd, verkrijgt SZW geen zicht op de rechtmatigheid van de gelden die op deze onderwerpen betrekking hebben.

Hierdoor bestaat geen zekerheid over de hiermee gemoeide bedragen en dat heeft gevolgen voor de verantwoording (de afgerekende voorschotten). Dat wil niet zeggen dat deze gelden niet terecht verstrekt zijn, maar omdat wij dat niet kunnen vaststellen merken wij de gehele financiële stroom die betrekking heeft op deze 3 elementen als onzeker aan. Het gaat hier om een bedrag van circa € 110 miljoen.

Op het moment van vaststellen van de Tozo-vergoedingen, naar verwachting in 2022, worden de vastgestelde bedragen in mindering gebracht op de voorschotstand in de saldbalans van SZW.

4.2 Oneigenlijk gebruik artikel 98 Algemeen wordt in 2022 opgelost

Sinds 2019 merken wij de verplichtingen en uitgaven die niet expliciet op artikel 98 *Algemeen* zijn begroot aan als 'onrechtmatig' en 'niet-getrouw'. Enkele van de op dit artikel verantwoorde aangegane verplichtingen en uitgaven, voor een totaalbedrag van € 8,5 miljoen, zijn niet in lijn met de Regeling Rijksbegrotingsvoorschriften. Deze verplichtingen en uitgaven hadden moeten worden toegerekend aan de specifieke beleidsartikelen.

Uit de vastgestelde begroting 2022 blijkt dat SZW artikel 98 niet meer in de begroting 2022 heeft opgenomen. Daardoor zal het oneigenlijk gebruik en de hiermee samenhangende artikeltolerantie-overschrijding in 2022 niet meer voorkomen.

In 2021 heeft het oneigenlijke gebruik van artikel 98 geleid tot een artikeltolerantie-overschrijding die de minister van SZW heeft toegelicht in de bedrijfsvoeringsparagraaf.

4.3 Risico's rond alternatieve financiering nog niet onder controle

In ons auditrapport SZW 2020 signaleerden wij het risico rond alternatieve financiering in situaties waarin niet kan worden volstaan met reguliere inkopen of overdrachtsuitgaven. De aanleiding was de inmiddels gepubliceerde regeling 'Tijdelijke regeling aanvullende crisisdienstverlening COVID-19'. Op dit moment zien wij dat SZW veel inspanningen verricht om het vaststellingproces van deze regeling achteraf in te richten, waarbij afgewogen wordt of de gevraagde verantwoordingsinformatie voldoende is om de verstrekte voorschotten rechtmatig te kunnen vaststellen. Door de regeling uit te voeren op voorschotbasis bevatten de uitgaven in 2021 geen onzekerheid. Mogelijk ontstaat deze onzekerheid wel bij het vaststellingsproces in 2022, wanneer de nu uitstaande voorschotten ter waarde van € 19 miljoen worden vastgesteld.

Indien SZW gebruik maakt van alternatieve financieringsvormen waar beperkte ervaring mee is, adviseren wij SZW vóóraf te borgen dat SZW zich kan verantwoorden over de rechtmatige besteding.

4.4 **Frauderisico muteren bankrekeningnummers bij nationale subsidiebetalingen nu afgedekt**

Er was sprake van een frauderisico bij het wijzigen van bankrekeningnummers van bestaande zakenpartners in SAP/3F. In het betaalproces ontbrak een aanvullende controle op de authenticiteit van de onderliggende documentatie (met name het bankafschrift) bij de wijziging van het bankrekeningnummer. In ons interim-rapport gaven wij aan dat het hier een 'hit and run' risico betreft.

Naar aanleiding van onze interim-rapportage heeft SZW met het FDC afgesproken dat het FDC tijdelijk nabelt bij wijzigingen van bankrekeningnummers. Het FDC is bereid om de huidige afspraken in de keten structureel aan te passen, bij voorkeur met geautomatiseerde hulpmiddelen, op basis van een duidelijke gezamenlijke opdracht.

4.5 **Overzicht van de belangrijkste systemen nodig voor de centrale sturing op informatiebeveiliging**

De afgelopen jaren heeft de ADR rijksbrede onderzoeken uitgevoerd naar de sturing en beheersing van informatiebeveiliging op centraal niveau. Hierbij is de volwassenheid van de ministeries op het gebied van informatiebeveiliging onderzocht voor de thema's governance, organisatie, incidentmanagement en risicomanagement. In 2021 hebben wij het thema risicomanagement onderzocht, de belangrijkste elementen van de overige thema's en de opvolging van onze aanbevelingen uit 2020.

In 2020 adviseerden we SZW om het centrale overzicht van de belangrijkste systemen te actualiseren, zodat er weer inzicht kon ontstaan in uitkomsten van risicoanalyses, beveiligingsonderzoeken en lopende verbeterplannen. In 2021 heeft SZW vanwege organisatorische wijzigingen het informatiebeveiligingsbeleid beperkt geactualiseerd. Op centraal niveau wil SZW inzicht verkrijgen in de staat van informatiebeveiliging door periodieke controlgesprekken, zelfevaluaties van de dienstonderdelen en toezichtrapportages.

Niet alle zelfevaluaties van de dienstonderdelen zijn volledig ingevuld, waardoor het inzicht voor centrale sturing ontbreekt. Dit is een aandachtspunt op het gebied van risicomanagement.

Om de centrale sturing op informatiebeveiliging bij SZW te versterken, adviseren wij:

- *Zorg voor een centraal overzicht met actuele en adequate informatie uit de zelfevaluaties, zodat centraal gemonitord en geprioriteerd kan worden.*
- *Zorg dat medewerkers op de hoogte blijven van de noodzaak van informatiebeveiliging door in 2022 wel activiteiten ter vergroting van het informatiebeveiligingsbewustzijn uit te voeren, zoals trainingen en workshops.*
- *Laat de eigenaar van het systeem binnen SZW, zo nodig door escalatie, inzicht verkrijgen in uitgevoerde beveiligingsonderzoeken door de IT-dienstverlener, zodat eventuele gevolgen daarvan voor SZW kunnen worden ingeschat.*

Bijlagen

Aan: de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
de minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen

Verklaring over de in het jaarverslag 2021 opgenomen financiële overzichten

Ons oordeel

Wij hebben de financiële overzichten die deel uitmaken van het jaarverslag 2021 van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid gecontroleerd. Naar ons oordeel geven deze financiële overzichten een getrouw beeld van de uitkomsten van de begrotingsuitvoering van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over 2021 in overeenstemming met de verslaggevingsvoorschriften die zijn opgenomen in de Comptabiliteitswet 2016 en de daaruit voortvloeiende regelgeving, waaronder de Regeling rijksbegrotingsvoorschriften 2022.

De financiële overzichten bestaan uit:

- de departementale verantwoordingsstaat over 2021 met de financiële toelichting daarbij;
- de departementale saldibalans per 31 december 2021 met de toelichting daarbij;
- de in de uiteenzetting over de gevoerde bedrijfsvoering (bedrijfsvoeringsparagraaf) opgenomen rapportage over de comptabele rechtmatigheid van de uitkomsten van de begrotingsuitvoering over 2021;
- de overzichten over 2021 met de gegevens als bedoeld in de artikelen 4.1 en 4.2 van de Wet normering topinkomens (WNT).

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling Controleprotocol WNT 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de financiële overzichten'.

Wij zijn onafhankelijk van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Informatie over onze controleaanpak frauderisico's en uitkomsten daarvan²

Wij hebben onze controlewerkzaamheden inzake frauderisico's bepaald in het kader van de controle van de financiële overzichten als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie moet in dat kader worden gezien en niet worden gezien als afzonderlijke oordelen of conclusies.

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Als onderdeel van onze controle identificeren en schatten wij de risico's in op een afwijking van materieel belang in de financiële overzichten die het gevolg is van fraude. Onder fraude verstaan wij een opzettelijke handeling door een of meer leden van het management, met governance belaste personen, werknemers of derden, waarbij gebruik wordt gemaakt van misleiding om een onrechtmatig of onwettig voordeel te verkrijgen. Frauderisico's kunnen te maken hebben met het handelen van medewerkers van het ministerie, het handelen van derden (misbruik van wet- en regelgeving) of een combinatie van beide. Fraude kan daarbij voortkomen uit frauduleuze financiële verslaggeving en oneigenlijke toe-eigening van activa (waaronder door misbruik van wet- en regelgeving door derden). Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de processen van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingproces en de wijze waarop het management inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij constateren dat het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid beschikt over een actuele departementsbrede risicoanalyse met risico's die het bereiken van de doelstellingen bedreigen, de al getroffen beheersmaatregelen, de netto risico-inschattingen en de belangrijkste aanvullende acties die SZW moet nemen om de risico's verder terug te dringen. In deze risicoanalyse komen waar nodig frauderisico's aan bod. Dit risicoanalyseproces is onderdeel van de planning & control cyclus van het ministerie. De beveiligingsambtenaar van SZW heeft geen specifieke rol in de beoordeling van frauderisico's maar zou als onafhankelijke functionaris daarbij wel een kritische rol kunnen spelen.

Specifieke frauderisico's worden door SZW slechts beperkt onderkend. Wel richt SZW zich bij haar risicoanalyse expliciet op fraude met subsidieregelingen door derden.

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het beperken van frauderisico's. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's, de belangrijkste specifieke controlewerkzaamheden die wij naar aanleiding daarvan hebben uitgevoerd en de uitkomsten daarvan, zijn als volgt samen te vatten:

- wij hebben voor boekjaar 2021 beoordeeld of er signalen zijn voor een risico op fraude door kennis te nemen van de notulen en vergaderstukken van het controllersoverleg, de regiegroep organisatie en bedrijfsvoering, het Audit Committee en de Bestuursraad, persberichten en andere (openbare) publicaties;
- wij hebben met behulp van data-analyse boekingen geïdentificeerd en gecontroleerd die mogelijk buiten de reguliere processen om in de financiële administratie worden verwerkt;
- daarnaast zijn wij tijdens onze controle alert geweest op mogelijke frauderisico's en bespreken wij deze in ons teamoverleg.

² De ADR doet mee aan de pilot fraude in de controleverklaring van de Koninkrijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA). Op basis van Standaard 706 van de Nadere voorschriften controle- en overige standaarden van de NBA kan de accountant invulling geven aan deze pilot en vormvrij rapporteren over fraude en andere non-compliance vraagstukken.

Deze controlewerkzaamheden hebben tot voldoende en geschikte controle-informatie geleid om de onderkende frauderisico's te beperken dan wel te weerleggen.

- Risico's op doorbreking van interne beheersmaatregelen door het management (interne fraude). Wij hebben daarom data-analyse uitgevoerd om journalposten met een verhoogd frauderisico te signaleren en te toetsen. Uit onze werkzaamheden volgen geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang in de financiële overzichten.
- Risico's bij de verantwoording van opbrengsten (interne fraude) bij de Rijks schoonmaakorganisatie. Er zijn risico's bij de verantwoording van opbrengsten (interne fraude) bij de Rijks schoonmaakorganisatie. Om de risico's af te dekken hebben wij de totstandkoming van het contractenregister DVA's (dienstverleningsafspraken) beoordeeld en de grootste posten en mutaties in het contractenregister DVA's gecontroleerd aan de hand van de afgesloten DVA's. Aanvullend hebben wij per 31 december de intern opgestelde totaalverbandscontrole tussen de afgesloten DVA's 2021 en de ontvangsten in het boekjaar gecontroleerd. Uit onze werkzaamheden volgen geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang in de financiële overzichten.

Verklaring over de in het jaarverslag 2021 opgenomen andere informatie

Naast de financiële overzichten omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het deel algemeen (verzoek tot dechargeverlening en leeswijzer);
- het niet-financiële deel van de toelichting bij de diverse begrotingsartikelen;
- de uiteenzetting over het gevoerde beleid (beleidsverslag);
- de uiteenzetting over de gevoerde bedrijfsvoering (bedrijfsvoeringsparagraaf);
- de voorgeschreven bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- niet strijdig is met de in het jaarverslag opgenomen financiële overzichten en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die is vereist op grond van de verslaggevingsvoorschriften die zijn opgenomen in de Comptabiliteitswet 2016 en de daaruit voortvloeiende regelgeving, waaronder de Regeling rijksbegrotingsvoorschriften 2022. Met uitzondering van de niet-financiële informatie en de ontwikkeling daarin die in het jaarverslag veelal met 'PM' is aangeduid. Het gaat daarbij met name om (kern)cijfers in de beleidsprioriteiten, de beleidsartikelen en bijlage E1 'Toezichtrelaties rechtspersonen met een wettelijke taak en zelfstandige bestuursorganen'. Ten slotte ontbreekt de departementspecifieke informatie van onderdeel D11 'Koopkracht' in het geheel.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de financiële overzichten of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in artikel 3, eerste lid, aanhef en onder b, en artikel 4, tweede lid, van het Besluit Auditdienst Rijk en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de financiële overzichten.

De minister is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie in overeenstemming met de verslaggevingsvoorschriften die zijn opgenomen in de Comptabiliteitswet 2016 en de daaruit voortvloeiende regelgeving, waaronder de Regeling rijksbegrotingsvoorschriften 2022.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de financiële overzichten

Verantwoordelijkheden van de minister voor de financiële overzichten

De minister is verantwoordelijk voor het opmaken van de financiële overzichten die de uitkomsten van de begrotingsuitvoering getrouw dienen weer te geven in overeenstemming met de verslaggevingsvoorschriften die zijn opgenomen in de Comptabiliteitswet 2016 en de daaruit voortvloeiende regelgeving, waaronder de Regeling rijksbegrotingsvoorschriften 2022. In dit kader is de minister verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de minister noodzakelijk acht om het opmaken van de financiële overzichten mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de financiële overzichten

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de beslissingen die gebruikers op basis van deze financiële overzichten nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de financiële overzichten afwijkingen van materieel belang bevatten als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het ministerie³;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de financiële overzichten en de daarbij opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de financiële overzichten een getrouw beeld geven van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de leiding van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 15 maart 2022

Auditdienst Rijk

³ Daarnaast behoort het tot onze taak onderzoek te verrichten naar het begrotingsbeheer, het financieel beheer, de materiële bedrijfsvoering en de daartoe bijgehouden administraties, waarvan wij de uitkomsten vermelden in ons auditrapport.

Controle getrouw beeld financiële overzichten

Als eerste onderdeel van onze wettelijke taak controleren wij of de in het jaarverslag opgenomen financiële overzichten een getrouw beeld geven van de uitkomsten van de begrotingsuitvoering en zijn opgesteld in overeenstemming met de geldende verslaggevingsvoorschriften. Deze taak vloeit voort uit artikel 3, eerste lid, aanhef en onder a, en artikel 6, eerste en tweede lid, van het Besluit Auditdienst Rijk.

Wij plannen en voeren onze controle zodanig uit dat wij een redelijke mate van zekerheid verkrijgen dat de financiële overzichten geen afwijkingen van materieel belang bevatten. Het materieel belang is bepalend voor de strekking van het oordeel in de controleverklaring. De materialiteit voor de verantwoordingsstaten en de saldbalans als geheel bedraagt 2% voor fouten en onzekerheden bij elkaar opgeteld, met een maximum van € 1 miljard. Wij zijn er bij onze controle van uitgegaan dat de voorgestelde wijzigingen in de slotwet de goedkeuring van de wetgever zullen krijgen.

Voorts hebben wij onderzocht of de in het jaarverslag opgenomen andere (niet-financiële) verantwoordingsinformatie niet strijdig is met de in het jaarverslag opgenomen financiële overzichten en geen materiële afwijkingen bevat. Ook zijn wij nagegaan dat het jaarverslag alle voorgeschreven informatie bevat.

Overschrijding van rapporteringstoleranties

Op grond van artikel 3.10 van de Comptabiliteitswet 2016 rapporteert de minister in de uiteenzetting over de gevoerde bedrijfsvoering (bedrijfsvoeringsparagraaf) in het jaarverslag over de comptabele rechtmatigheid van de uitkomsten van de begrotingsuitvoering over 2021. In de bedrijfsvoeringsparagraaf zijn de rechtmatigheidsfouten en -onzekerheden gemeld die hebben geleid tot overschrijding van de voorgeschreven rapporteringstoleranties.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

Met ingang van 2018 stelt de Wet normering topinkomens (WNT) nieuwe eisen aan de gegevens die moeten worden opgenomen in de WNT-verantwoording. Deze nieuwe eisen hebben onder andere betrekking op de samenloop van leidinggevende topfuncties bij meerdere WNT-instellingen bij één persoon (anticumulatiebepaling). De Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants heeft aangegeven dat dit leidt tot een knelpunt in de accountantscontrole, omdat de juistheid en volledigheid van de WNT-opgave op dit punt afhankelijk is van de situatie bij andere instellingen. Dit is ook aangegeven in de Regeling Controleprotocol WNT 2021. Wij kunnen de volledigheid van functies bij andere instellingen niet vaststellen en hebben geen toegang tot gegevens bij deze instellingen. In de controleverklaring lichten wij daarom toe dat de naleving van de anticumulatiebepaling vanwege deze vaktechnische beperkingen buiten de reikwijdte van onze controle valt.

Onderzoek beheer

Als tweede onderdeel van onze wettelijke taak onderzoeken wij of de geselecteerde processen van het begrotingsbeheer, het financieel beheer, de materiële bedrijfsvoering en de daartoe bijgehouden administraties voldoen aan de normen uit de comptabele wet- en regelgeving. Deze taak volgt uit artikel 3, tweede lid, en artikel 6, derde lid, van het Besluit Auditdienst Rijk. De normen waaraan wij toetsen zijn op grond van artikel 4, derde lid, van het Besluit Auditdienst Rijk:

- ordelijkheid en controleerbaarheid van het begrotingsbeheer;
- doelmatigheid, rechtmatigheid, ordelijkheid en controleerbaarheid van het financieel beheer;
- doelmatigheid, rechtmatigheid, ordelijkheid en controleerbaarheid van het verwerven, het beheren en het afstoten van materieel;
- betrouwbaarheid en controleerbaarheid van de financiële administraties.

Bij evaluatie van onze bevindingen hanteren wij drie categorieën: licht, gemiddeld en ernstig. Dit onderscheid geeft de impact van de bevinding weer op basis van gewicht en frequentie.

Ten behoeve van het selecteren van de te onderzoeken processen van het begrotingsbeheer, financieel beheer, materiële bedrijfsvoering en daartoe bijgehouden administraties hebben wij de bedrijfsrisico's en de daaraan gekoppelde processen in kaart gebracht. Op basis van het belang van de processen en de in die processen onderkende risico's hebben wij in 2021 een aantal processen voor nader onderzoek geselecteerd:

- informatiebeveiliging;
- het beleid ter voorkoming en beperking van de gevolgen van misbruik en oneigenlijk gebruik; en
- het financieel beheer bij de Rijksschoonmaakorganisatie en bij de SZW-unit op Caribisch Nederland.

Onderzoek totstandkoming niet-financiële informatie

Als derde onderdeel van onze wettelijke taak onderzoeken wij of geselecteerde processen gericht op de totstandkoming van de in het jaarverslag opgenomen niet-financiële verantwoordingsinformatie voldoen aan de normen uit de comptabele wet- en regelgeving. Deze taak vloeit voort uit artikel 3, eerste lid, aanhef en onder b, en artikel 6, eerste en derde lid, van het Besluit Auditdienst Rijk. Hiertoe onderzoeken wij of de niet-financiële verantwoordingsinformatie op betrouwbare wijze tot stand is gekomen. Voorts gaan wij na of de niet-financiële verantwoordingsinformatie niet strijdig is met de financiële verantwoordingsinformatie. Over deze niet-strijdigheid rapporteren wij in onze controleverklaring (zie bijlage 1).

De selectie van de te onderzoeken processen gericht op de totstandkoming van de niet-financiële verantwoordingsinformatie in het jaarverslag is afhankelijk van de omvang van de risico's die daarbij worden onderkend.

De bevindingen uit dit onderzoek zijn opgenomen in onderdeel 2.3 van dit rapport.

Verspreidingskring

De ADR is de interne auditdienst van het Rijk. Het auditrapport is primair bestemd voor het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Op grond van de beleidslijn van de ministerraad van 19 februari 2016 zal de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid dit auditrapport op of na Verantwoordingsdag, 18 mei 2022, plaatsen op de website van de Rijksoverheid (www.rijksoverheid.nl).

Auditdienst Rijk

Postbus 20201
2500 EE Den Haag
(070) 342 77 00